RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-513462-III/05/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,14/09/2006r.

Pani
Anna Kalata
Minister Pracy
i Polityki Społecznej
Warszawa

Wielce Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że docierają do mnie sygnały o problemach, związanych z wydawaniem emerytom i rencistom odpowiednich legitymacji, potwierdzających ich uprawnienia.

Na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 121, poz. 1264) dokonano zmian niektórych przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.). W szczególności do art. 68 ust. 1 tej ustawy, który reguluje zakres działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dodano art. 68 ust. 1 pkt 2a zobowiązujący Zakład do wystawiania osobom uprawnionym do emerytur i rent z ubezpieczeń społecznych imiennych legitymacji emeryta-rencisty, potwierdzających ich status. Jednocześnie przepisem art. 10 pkt 24 lit. c ustawy z dnia 29 kwietnia 2004 r. dodany został do art. 68 ust. 4, dający ministrowi właściwemu do zabezpieczenia społecznego podstawę do wydania rozporządzenia w sprawie wzoru legitymacji emerytalno-rentowych oraz trybu jej wydawania, wymiany lub zwrotu, a także zakresu informacji, jakie legitymacje mogą zawierać. Określony w § 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 12 sierpnia 2004 r. (Dz.U. Nr 203, poz. 2082). zakres informacji, jaki powinna zawierać legitymacja, nie obejmuje - jak można było tego oczekiwać - informacji mających istotne znaczenie dla określenia statusu emeryta lub rencisty. Dotyczy to w szczególności informacji o uznaniu emeryta lub rencisty za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym lub za osobę całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji (lub niezdolną do samodzielnej egzystencji). Tymczasem takie informacje okazują się niezbędne przy dokumentowania uprawnień emerytów i rencistów do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu na terenie miasta stołecznego

Warszawy. Powoduje to w konsekwencji konieczność posiadania przez emerytów i rencistów dodatkowej dokumentacji w formie orzeczenia właściwego organu. Posiadanie orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności lub niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji było także podstawą dokumentowania prawa do bezpłatnych przejazdów w poprzednio obowiązującym stanie prawnym, kiedy status emeryta lub rencisty potwierdzany był odcinkiem emerytury lub renty.

Wydawało się, że wprowadzenie do legitymacji informacji, dającej podstawę do korzystania z przywileju jazdy bez biletu, nie będzie stanowiło specjalnego problemu. Taka informacja wiąże się przecież bardzo ściśle ze statusem emeryta lub rencisty. Brak możliwości zamieszczenia takich informacji w legitymacji spowodował liczne skargi napływających od emerytów i rencistów, którzy wyposażeni tylko w nowe legitymacje narażeni zostali na zarzuty bezprawnego korzystania z bezpłatnych przejazdów na terenie Warszawy.

Z posiadanych informacji wynika, że Rada m. st. Warszawy planuje utrzymać uprawnienia osób całkowicie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji (lub niezdolnych do samodzielnej egzystencji) oraz niepełnosprawnych w stopniu znacznym do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu na terenie miasta. Pozostaje jednak problem dodatkowego dokumentowania tych uprawnień.

Uprzejmie informuję, że nie odnotowałem skarg na wąski zakres informacji zawartych w legitymacji, nadesłanych przez emerytów i rencistów z innych regionów kraju. Można zatem zasadnie twierdzić, że w odniesieniu do emerytów i rencistów zamieszkałych na terenie Warszawy legitymacje, wydawane przecież niemałym nakładem sił i środków, nie stały się dokumentem pozwalającym na potwierdzanie w szerszym zakresie statusu emeryta-rencisty.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska w sprawie możliwości zweryfikowania zakresu informacji, jaki powinna zawierać legitymacja emeryta-rencisty.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski